

європейського дослідницького простору», OS-UA-ERA-2023, (27 квіт. 2023 р.), С. 61-64
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/736238>

7. Енциклопедія освіти / Національна академія педагогічних наук України; [гол. ред. В.Г. Кремень; заст. гол. ред. В. І. Луговий, О. М. Топузов; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва]: 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.

УДК 37.018 (477) (004.9)

Прокопенко А. А.,
Національний університет оборони України,
Інститут цифровізації освіти НАПН України

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНО ОРІЄНТОВАНОЇ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ

В умовах воєнного стану вітчизняна освіта, зокрема військова, потребує переосмислення й інтенсивного пошуку прогресивних підходів до навчання, впровадження інноваційних педагогічних технологій, доцільного застосування цифрових технологій.

Головним завданням держави є створення у закладах вищої військової освіти сприятливих умов для здійснення навчального процесу в різних формах: очна, дистанційна, змішана. До таких умов можна віднести: використання різноманітних цифрових ресурсів та інструментів, впровадження новітніх методик та підходів до навчання, використання віртуальних тренажерів (VR), створення дослідницьких STEM лабораторій, застосування штучного інтелекту, розвитку онлайн-курсів та інших інноваційних технологій, завдяки яким навчальний процес стане більш ефективним та практико орієнтованим, що є дуже важливим аспектом сьогодення в умовах воєнного стану. А отже необхідно передбачати наявність комп'ютерів, інтерактивних панелей, симуляторів, відео-лабораторій, VR та іншого обладнання й відповідного програмного забезпечення для навчання військових.

Реалізація новітніх напрямів розвитку вищої військової освіти передбачає застосування передових інноваційних технологій, креативного пошуку нових або вдосконалення існуючих концепцій, стратегій, принципів і підходів до розвитку системи освіти в цілому.

Проблему виокремлення педагогічних умов, що стосуються різних аспектів підготовки військових фахівців до професійної діяльності досліджували К. Тушко [1], В. Георгієв [2], Ю. Лісниченко [3], О. Торічний [4], А. Шевченко [5], В. Крикун [6], Л. Заїка [7], В. Кива [8].

Під педагогічними умовами використання комп'ютерно орієнтованої методичної системи розуміємо різні форми, методи організації освітнього процесу, добір засобів створення ситуацій та ін., застосування яких спрямовано на досягнення конкретних педагогічних цілей. Вони повинні мати системний характер, чітко визначену структуру і забезпечувати зв'язки між всіма елементами, враховуючи особливості професійної підготовки військових фахівців та їх готовність до професійної діяльності.

Застосування методичної системи розвитку компетентностей вимагає створення специфічних педагогічних умов для її успішної реалізації. Ключові аспекти цього підходу включають цільове спрямування, що передбачає якісно визначені цілі і завдання для розвитку конкретних компетентностей тих хто навчається, а також певну адаптацію й варіативність, що враховує індивідуальні особливості особистості та потреби цільової аудиторії. Методична підтримка спрямована на забезпечення викладачів необхідними матеріалами для впровадження системи розвитку компетентностей, а систематичне оцінювання дозволяє визначати прогрес у навчанні та корегувати навчальний процес. Інтерактивна взаємодія в цьому контексті створює умови для активного обміну досвідом та колективного розвитку компетентностей, утворюючи комплексну систему, що сприяє ефективній інтеграції методичної системи в освітній процес.

Якщо зосередитися на основному призначенні системи вищої військової освіти, тобто підготовці військових фахівців, то процес навчання має бути організований з метою забезпечення їх всебічного професійного розвитку. Освітні технології стають засобом формування особистості слухача, а результатом діяльності педагогічних колективів повинен бути випускник, компетентний не лише у своїй професійній сфері. Від випускника суспільство очікує активну життєву позицію, високий рівень свідомості та здатність ефективно розв'язувати проблеми, що постають під час виконання службових обов'язків. Отже, на нашу думку, для активізації фундаментальної підготовки та перепідготовки слухачів в системі підвищення кваліфікації, важливим кроком, є належна організація освітнього процесу та створення сприятливих педагогічних умов.

Педагогічні умови використання комп'ютерно орієнтованої методичної системи розвитку цифрової компетентності офіцерів військового управління, це структурний каркас педагогічних моделей, тобто умови, що забезпечують втілення усіх її компонентів [9]. Визначимо наступні педагогічні умови.

1. Використання різноманітних цифрових ресурсів та інструментів, впровадження комп'ютерно орієнтованих методик та підходів до навчання. Додатковий акцент на застосуванні штучного інтелекту (AI), розвитку онлайн-курсів та інших інноваційних технологій, що сприятиме підвищенню ефективності та практичності освітнього процесу.

2. Неперервне підвищення кваліфікації викладацького складу, який повинен володіти високим рівнем цифрової компетентності, враховуючи специфіку вищої військової освіти. Важливим аспектом є чітке планування та організація навчального процесу з використанням цифрових засобів, де викладачі повинні враховувати потреби та індивідуальні особливості офіцерів.

3. Науково-педагогічний персонал має бути готовим до використання різноманітного обладнання, включаючи комп'ютери, інтерактивні панелі, симулятори, відео-лабораторії, VR обладнання та інші технічні засоби для навчання військових фахівців.

4. Реалізація інтерактивного навчання, індивідуалізація освітнього процесу та систематична оцінка результатів фахового зростання військових фахівців.

Організація процесу підготовки офіцерів військового управління базується на загальних педагогічних принципах, що враховані при створенні моделі комп'ютерно орієнтованої методичної системи розвитку цифрової компетентності офіцерів військового управління Збройних Сил України в системі підвищення кваліфікації [9]. У контексті нашої доповіді виділимо наступні:

– принцип *системності*, що передбачає структурування й систематизацію підготовки офіцерів військового управління з урахуванням послідовності та логічності добору навчальних матеріалів.

– принцип *науковості* передбачає, що підготовка офіцерів ґрунтується на результатах сучасних наукових досліджень, теоріях та передових практиках. Навчальні матеріали і методи організації освітнього процесу повинні відповідати сучасним вимогам і забезпечувати слухачів актуальними знаннями.

– принцип *активності* передбачає навчальну активність слухачів. Викладачі залучають слухачів до дискусій, до розв'язання практичних завдань і самостійного пошуку інформації.

– принципи *наочності, індивідуалізації, доступності та ін.* Освітній процес повинен бути систематичним з урахуванням індивідуальних особливостей слухачів, поступове ускладнення матеріалу та вивчення його поетапно дозволить слухачам побудувати стійку базу знань і поступово підвищувати рівень своєї підготовки, навчальний процес має базуватися на забезпеченні доступу слухачів до необхідних інформаційних та цифрових ресурсів, проходженні практичних кейсів та ситуацій, з котрими вони можуть зіткнутися в своїй професійній діяльності. Ці принципи розглядаються комплексно, використовуються для створення ефективної системи підготовки офіцерів військового управління.

Список використаних джерел:

1. Дияк В. В., Тушко К. Ю. Основні організаційно-педагогічні умови соціально-економічної підготовки курсантів та слухачів у процесі безперервної освіти в НАДПСУ. *Службово-бойова діяльність сил сектору безпеки держави: сучасний стан, проблеми та перспективи: Збірник тез I Всеукраїнської науково-практичної конференції* (Україна, м. Харків, 17 жовтня 2019 року). Х.: Національна академія Національної гвардії України, 2019. С.58-59.
2. Георгієв В.М. Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів високомобільних десантних військ у процесі фахової підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, 2015. 244 с.
3. Лісніченко Ю.М. Підготовка майбутніх офіцерів до професійної діяльності в процесі вивчення фахових дисциплін: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Нац. академ. Держ. прикорд. сл. України ім. Б. Хмельницького, 2015. 167 с.
4. Торічний О. В. Теорія і практика формування військово-спеціальної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі навчання: моногр. Хмельницький: Вид-во Нац. академії Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького, 2012. 536 с.
5. Шевченко А. В. Формування фахової компетентності майбутніх офіцерів тилу в процесі професійної підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2017. 20 с.
6. Крикун В. Д. Формування іншомовної професійної компетентності майбутніх магістрів військового управління: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2018. 251 с. <https://nuou.org.ua/assets/dissertations/diser/diser-krykun.pdf>
7. Заїка Л. А. Формування професійної компетентності майбутніх магістрів військового управління із застосуванням технології імітаційного моделювання: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2019. 305 с. <https://nuou.org.ua/assets/dissertations/diser/diser-zaika-l.pdf>
8. Кива В.Ю. Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності викладачів системи військової освіти у процесі дистанційного навчання. дис. ... доктора філософії: 011. Київ, 2020. 318 с.
9. Пінчук О., Прокопенко А. Модель комп'ютерно орієнтованої методичної системи розвитку цифрової компетентності офіцерів військового управління Збройних Сил України в системі підвищення кваліфікації. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки.* 2023 р. С. 283-317. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v33i2.1380>

УДК 004:37.011.2]-057.4

Віталій Ткаченко,
Інститут цифровізації освіти НАПН України

РОЛЬ ВІДЕОТРАНСЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДОСЛІДНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Вступ. Технологічний прогрес 21 століття надає науковим та педагогічним працівникам нові інструменти для вивчення, дослідження та спільного обговорення результатів їхньої роботи. Однією з ключових інновацій у цьому контексті є відеотрансляційні технології, що надають науковим та педагогічним працівникам можливості для спільної роботи та обміну знаннями незалежно від часу та місця їхнього знаходження.

Мета дослідження: обґрунтувати роль відеотрансляційних технологій у дослідницькій та педагогічній діяльності наукових та педагогічних працівників.

Відеотрансляційні технології дозволяють науковцям та викладачам отримувати доступ до світових ресурсів і знань. Завдяки дистанційній участі у наукових конференціях, лекціях та